

FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA

En el primer Congrés Nacional celebrat pel FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA s'acorderen, després d'ésser convenientment discutides, unes ponències. Elles constitueixen el bloc doctrinal, el contingut doctrinari del FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA, a l'ensam, determinen la posició d'aquest FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA en els moments actuals.

Al present fascicle no és altra cosa que el recull dels resum de les ponències fonamentals, presentades, així en extracte, a la consideració general.

* * * * *

POLÍTICA NACIONAL

=====

L'ESTUDIANT I LA POLÍTICA

Som estudiants i no cal oblidar això quan anem a parlar d'un tema com el present: nosaltres i la política catalana. Com a estudiants no podem de cap de les maneres estar absents de la política. Però, en tenem-nos. No volem pas nosaltres fer de cada estudiant un polític, un home de govern. Tampoc pretenem que els estudiants, oblidant la seva feina actual, estudiar, es lliurin de manera exclusiva a la política. No volem això. Al contrari, sempre ens ha fet llàstima l'espectacle que han ofert moltes vegades els nostres predecessors a les aules en lliurar-se a la política sense posseir una idea concreta, sense un ideal seriós a servir, perant el candell en ésser escambell de polítics ambiciosos. No volem pas això nosaltres.

NECESSITAT DE LA POLÍTICA. NECESSITAT D'UNA FORMACIÓ POLÍTICA

La política és una cosa molt seriosa. I convé repetir-ho en aquest temps en que vivim, quan hi ha gentota que s'ha entretingut embrotant i degradant moltes coses importants per al país. Entre aquestes, hi inclougueren la política. I la política no es pot menysprear. La política és l'art de governar els pobles procurant el benestar comú. I nosaltres, estudiants, no podem renunciar a influir en aquest govern, hem de voler fer-hi present els nostres anhels, hem de aportar-hi el nostre esforç.

Però, ultra tot això, cal pensar que vivim a Catalunya i que aquesta pàtria nostra ens imposa uns deures especials, que potser no obliguen als homes d'altres patries. Ja escrivia el President Prat a de la Riba: "L'especial situació de la nostra terra, el tràgic conflicte amb l'Estat que la governa, ens fa ésser polítics a tots, sacerdots i obrers, negociants i artistes, pagesos, industrials, pensadors... Per això els qui dintre una Catalunya lliure, en la quietud ignorada dels arxius i biblioteques brodarien tranquil·lament els nous ideals, els ideals de les generacions futures, en la Catalunya d'avui, doblats tots de polítics, hem d'aplicar desseguida les idees que elaborem, i les elaborem tot vivint-les, tot lluitant en plena febre de combat, sempre al capdavant i a la plaça pública, com els homes de les democràcies hel·leniques".

La veu magistral de Prat s'ens imposa, però encara entra més dintre la nostra ànima el seu exemple. Ell, home que tothom hauria dit predestinat a l'estudi, sabé ja desdels temps d'estudiant conjuminar la seva intensa labor d'universitari brillant amb la tasca política que durgué a terme en el gloriós Centre Escolar Catalanista. No hi ha dubte que la forta personalitat del nostre patriarca com a home públic i docte lletrat prové, no solament del seu talent natural, sinó també de la seva preparació sòlida que enmig de la seva intensa vida política mai oblidà de procurar-se. Ell, que somnià la Catalunya plena, s'

hà d'ésser el primer en donar l'exemple. La seva vida ens diu als estudiants que cal que ens interessen per la política, però que política no és cridar i fer manifestacions, sinó que política catalana és construir. I per construir ens cal gent capacitada, i nosaltres estudiants som els qui millors mitjans tenim al nostre abast per arribar a ésser cadavancers preparats per conduir la patria catalana a la seva plenitud.

Tots els qui estimen Catalunya ens hem de formar políticament. I ja des d'ara. El dia de demà, quan començarem la nostra labor professional, hem de saber ja qui i què som, i què ha d'ésser Catalunya. I el nostre treball silenciós d'ara i de cada dia serà adreçat a fer del nostre poble un poble lliure i feliç. Pensem sempre que una hora d'estudi fet pensant en Catalunya és una hora de catalanisme. Que el catalanisme és una tasca i no solament un sentiment.

Entrem ara de ple al tema de la renúncia.

LA LLUITA CONTRA CATALUNYA.

La guerra civil espanyola fou un fet que podrà tenir grans repercussions en l'esdevenidor d'Espanya o podrà no tenir-les. Una cosa veurà certa: per a Catalunya n'ha tingut i en tindrà. Si la guerra a Espanya fou civil i greu, en canvi de cara a Catalunya prengué per voluntat dels sublevats un to antiscatalà que, si durant el llarg de les operacions militars procuraren no demostrar massa, un cop obtinguda la victòria han mostrat palesament. La minsa llibertat autònoma que l'Estatut reconeixia a Catalunya fou combatuda sempre per un sector importantíssim del poble espanyol, i això sense esmentar aquell altre sector que, malgrat acceptar-la per qüestions de partit, lamentava, en l'ànima veure-la realitzada. El moviment militar-falangista, atacà aquesta llibertat i després l'ha anul·lat. Recordem que també l'altra vegada que Catalunya es començava a governar ella mateixa -Mancomunitat- també una feixista militar destruïa aquella migrada llibertat espoliada, que permeté, però, al geni de Prat de la Riba, la creació d'una colla d'institucions dignes d'una Catalunya lliure. Aquest feb, repetit ja dues vegades, ha de fer pensar molt als catalans. És que hem d'estar sempre a la merce dels capricis polítics dels militars i dels altres espanyols antiscatalans? Si un país no pot assolir una vida política florent sinó al cap d'uns anys d'estabilitat, és que Catalunya estava condemnada a no poder mai, ja mai gaudir-ne? Cal pensar molt en això... Cal dir als senyors de Madrid que no s'estranyin si a Catalunya sorgeixen cada dia més separatistes, cal dir-los que ara com sempre els creadors del separatisme són els castellans.

NOVA ETAPA DE LA VIDA DE CATALUNYA.

Deiem no fa gaire que la passada guerra a Catalunya ha tingut una transcendència molt gran. És més, que diem que s'ha liquidat en ella un període de la història de Catalunya. El període que comença amb els Jocs Florals, el període de Renaixença. L'etapa que ha començat suara serà, sempre que els catalans en siguem dignes, la de la plenitud política de Catalunya, així com la darrera fou la d'assoliment de la plenitud cultural.

NECESSITAT D'UNA FORÇA POLÍTICA CATALANA.

La intransigència dels castellans ens ha demostrat que sense una formació política que defensi la nostra cultura aquesta estarà sempre a merce d'uns esdeveniments que a Espanya es reproduïxen cíclicament. La solució del problema català no està pas en ésser "conlleu" per Espanya. Cal cercar per al problema català una solució definitiva. Separatisme? Autonomia? No volem fer definicions dogmàtiques. En la política, que és l'art d'allò possible, nos dogmes es poden acceptar. I menys en un punt com aquest, d'una importància tan vital per al nostre poble. Nosaltres no som separatista, som simplement nacionalistes catalans. Volem el ple reconeixement de la nostra nacionalitat nacional amb tots els drets inherents. Això és prou clar. I no cal dir que inclòs dins d'Espanya es pot aconseguir. El malaguanyat Carrasco i Fortiguera, gran martir de Catalunya, deia sobre aquest punt: "Els catalans som separatistes sempre que per a ésser espanyols haguem de renunciar a ésser catalans de debò". Creiem que aquesta és la posició que hem de prendre.

CRÍTICA DE LA POLÍTICA D' AVANT-GUERRA.

La guerra civil espanyola ens feu veure tot allò que política-ment havíem aconseguit aquests darrers anys. Per què ho perdérem? Aquí ací un tema per a un estudi interessant que ens revelaria moltes de les nostres falles. No ens pertoca a nosaltres de fer-lo ara, però sí que hem de parlar d'unes falles que són tan visibles que ens servirán per rebre algunes de les nostres afirmacions. I així, deixant el plaer estèril per allò que perdérem, anem a extreure de l'experiència lliçons per forjar el nostre esdevenidor com a poble, de faiso que no caiguem en els mateixos riscos i equivocacions que els nostres antecessors.

NECESSITAT D' UN IDEARI POLÍTIC CATALÀ.

Abans d'entrar en política hem de saber què és allò que volem, car "en política molt pocs coses venen solas. Sola només ve l'anarquia". Fem-nos, doncs, una idea d'allò que volem que sigui Catalunya el dia que pugui tornar a disposar més o menys dels seus destins. En la política és un mal la improvisació, oi més quan no es compta amb una tradició política. Cal saber preparar amb temps les jugades. Cal saber, en un mot, què es vol i quins camins hi ha que hi portin. No n'hi ha prou amb eixir al carrer amb uns mots senyera que farán molt bonic, sinó que cal que darrere d'ells hi hagi un pensament clar i una voluntat ferma de realitzar un ideal polític. Cal un estudi aconyunt de la manera d'ésser del país, cal una preparació sòlida dels elements directius. Una ullada als darrers anys de la política catalana d'avantguerra ens demostra que tot això fou gairebé totalment oblidat. El mateix Estatut fou redactat sense saber ben bé el que feien, sense estudiar quina regim convenia a Catalunya, quina organització interior li era la més apropiada, sense fer un estudi d'allò que en termes de Dret Politic s'anomena la Constitució d'un país...

Un estudi profund de tot això ens hauria donat una organització interior que a ben segur hauria estalviat moltes de les falles que ara hem de lamentar i que per fi ens havien de dur a la guerra civil.

NECESSITAT D' UN SENTIMENT NACIONAL.

Erem autònoms, teníem una feina immensa a fer aquelles coses que l'Estat centralista havia deixat de fer a Catalunya durant el seu domini. Però, quina tristesa no fa recordar ara l'espectacle que ens oferia aquella política catalana d'aleshores. Rivalitat de partits, pocet a tot allò que no era fet pels de la pròpia clota política, lluites estèrils per minúcies, arroconats homes que durants anys i anys havien posat el seu vigor al servei de la pàtria... Manca de nacionalisme, heus ací el motiu de tot això. Recordem que malgrat ésser autònoms no sabíem deixar de banda la política partidista calçada de la que s'emprava a Madrid, i tots els problemes de Catalunya, i per tant de tots els catalans, havien d'ésser lligats a una tendència de dreta o esquerra. No capíem que els catalans de la Catalunya Nova havíem d'anar molt més enllà d'una política d'esquerrres i dretes.

PARTITS POLÍTICS GENUINAMENT CATALANS.

Tot ens du a afirmar que cal que el nostre poble senti amb més intensitat el sentiment nacional. Només quan aquest sentiment sigui prou viu podrem obtenir una nova categoria política. Mentrestant haurém de restar sempre influïts per la política dels partits generals espanyols.

I no us penseu que parlem només del passat. Ara, després de la terrible experiència de la guerra civil, encara hi ha gent catalana que pensa que poden tenir eficàcia mètodes polítics basats en les grans organitzacions polítiques espanyoles amb sucursal a Catalunya.

DES DE SINDICALISMES. LABOR CONSTRUCTIVA.

Recordem aquell catalanisme dels temps de la República, que s'esforçava en una lluita pròpia dels pobles decadents per una lluita que impossibilitava tot intent constructiu. Era més important destruir tot símbol públic de cristianisme que no pas organitzar la nostra autonomia i crear una mística nacional. I sense una mística

mai no es pot pas redreçar un poble. És la mística nacional, a part d'un ideal religiós, l'única cosa que pot fer vibrar voluntats.

De la revisió de la política d'aquell temps en surt la conclusió que ningú, o gairebé ningú està net de culpa. Reconeixem això tots i esmenem allò que calgui. Només així serà profitosa la tasca que volguem emprendre de bell nou.

DEMOCRÀCIA.

Encara que sigui breument bé hem de parlar de la democràcia. La democràcia és una cosa molt seriosa i no és digne de servir-se'n qualsevol poble. Democràcia és govern del poble, però, com cal organitzar aquest govern del poble? Perquè el problema no recau en acceptar la democràcia sinó en la manera com aquesta es pot organitzar. I ací comença la discussió de transcendència. Creiem que perquè la democràcia tingui eficàcia cal tenir en primer lloc present quina és la manera de fer del poble. Perquè no n'hi ha prou per vestir bé prendre el vestit que està confeccionat pel millor sastre però tallat sobre les mides d'altri, per vestir bé cal tallar el vestit segons les mides del propi interessat, del que l'ha de dur. Cal estructurar la democràcia -govern del poble- segons la naturalesa d'aquest poble, tenint en compte les seves qualitats i defectes.

ELS PARTITS ANTIDEMOCRÀTICS.

Però s'ha dit que la democràcia era ineficaç perquè dins d'ella deixa viure aquells elements que tenen per fi destruir-la. No hi ha dubte que aquest és un perill, però l'organització democràtica ha d'és ser prou forta per evitar que aquests elements dissolvents s'apoderin del cos social. Només poden ésser tolerats mentre siguin estimulants per a la vida social, per evitar l'estancament però han d'ésser reduïts o suprimits sempre que la seva existència representi un perill per a l'organisme social.

Queda doncs ben entès que creiem que la democràcia ha de tenir un profund sentit nacional. Creiem que ha d'ésser organitzada de manera que el resultat d'unes eleccions no pugui esfondrar ~~la~~ l'edifici nacional. La patria no es ressaltar sols sinó els d'ahir i els que vindran: la nostra generació és solament usufructuària. Res més. I encara amb condició de millorar.

CATALUNYA GRAN. UNITAT DE LES TERRES CATALANES.

Ei les generacions catalanes en entrar en la vida política han dut cadascuna un ideal nou, s'han forjat elles un ideal, creiem que seguint aquest procés la nostra ha de servir-ne un que és ben definit: la unitat de les terres catalanes. Potser algú creurà que és cosa de somnadors solament el fet de pensar-hi. Hem d'ésser somnadors, hem d'ésser d'aquells que demanen la lluna, segons el poeta Maragall -o podrà ser pel seu entusiasme, fe i braó aconseguiran que veritablement la lluna vagi fins a ella.

A la joventut correspon alçar noves banderes. Què hi fa que ens trobem sols a l'entorn d'elles i que se'ns batagi amb el mot de "cuatro locos". Ja replica Maragall a això. Només hem de dir que tanté Prat de la Riba, Cambó, Macià i tants d'altres formaren en la colla força nombrosa dels "cuatro locos" i que ells han estat els homes que més han pesat en la vida no sols de la nostra patria sinó, inclús d'Espanya. Ells pot ésser avui la nostra aspiració, però potser la història dirà que nosaltres fórem els primers que empenyguérem de debò una campanya seriosa per a la unitat política de les terres catalanes.

En alçar una nova bandera cal ésser dignes de servir-la. Cal estar disposat a defensar-la i a viure per a ella. Volem dir que els seus plecs no poden amagar altra cosa que generositat.

Ja llacimós pensar la poca atenció que prestenen els polítics d'avantguerra als pobles mallorquí i valençà. Algunes vegues s'alcen, però són poques. És clar que és difícil treballar en aquest terreny. Ens excusa això de fer-ho? La veritat és que la immensa majoria dels polítics no veien més enllà de les properes eleccions, i només s'ocupaven d'allò que podia augmentar-los el nombre de vots...

A aquests punts cal afegir-n'hi un altre, circumstancial, que presenta des de fa uns anys aspectes inquietants: el de la immigració. Cal fer un estudi de la influència que ha tingut aquest considerable factor en la història social del nostre poble en aquest segle, i de la possible solució del problema. Tenint en compte, no solament el seu aspecte social, sinó també el seu aspecte econòmic. Nosaltres, de moment, ens limitem a indicar-lo.

CONCLUSIONS.— Ho repetim, no és missió del Front Universitari establir un rígid programa de caràcter ideològic. Cada problema té la seva circumstància que determina la seva resolució. No podem fer altra cosa que triar el camí queensem seguir.

Els punts anteriors es poden resumir en aquests principis :

NECESSITAT DE MILLORAMENT MORAL. Catalunya no pot ésser lliure si no són lliures tots i cadascun dels catalans. Catalunya no pot mercader la llibertat si cada català no és digne de mercader-la.

NECESSITAT DE MILLORAMENT MATERIAL. L'home no pot sentir-se lliure sense un mínim benestar material que li vagui normant el luxe de sentir-se'n.

D'aquests principis, donades les actuals circumstàncies i la limitació de moviments a la qual, per ara, el Front Universitari està reduït, n'extraïm les següents directrius d'acció:

ACCIO PRO CULTURA SOCIAL. Capacitació dels membres del Front Universitari en l'aspecte social. Que s'assiguin que existeix el problema, coneguin la seva gravetat, comprenguin la seva urgència i s'interressin en la seva solució.

ACCIO PRO CULTURA NACIONAL. Parlar de Catalunya als obrers. Fer-los veure que llur problema trobarà solució en el de Catalunya. Donar-los, de manera primordial, l'arma terrible que sempre els ha estat negada: la Cultura. D'aquesta manera deixaran d'emprar l'arma terrible de des talle que tant mal els ha fet: l'Odí.

NECESSITAT D'INFONDR E CONTINGUT SOCIAL A LA DOCTRINA CATALANISTA.

De l'estudi de la història del catalanisme se n'extreu la conclusió que l'absència en el seu bloc de doctrina d'un sòlid contingut social ha estat una de les causes fonamentals de la manca de ressonància que dita doctrina ha tingut en el nostre poble.

La conquesta de les masses és, segons Prat de la Ribera, qüestió de temps, només. La idea, eixida d'uns cervells privilegiats que saben endevinar les necessitats del futur i interpretar els sentiments difusos en el poble, té prou força per anar captant, en cercles concèntrics, totes les capes socials i, finalment, fer vibrar la totalitat del poble. D'aquesta espècie de determinisme polític se'n podria desprendre una perillosa postura d'abstenció. Com a joves i com a catalans, no podem adoptar la posició fatalista de l'il·lustre President de la Mancomunitat. Creiem que estem obligats a accelerar aquest procés de conquesta de la massa per la idea.

IMPOSSIBILITAT DE DESTRIAR EL PROBLEMA SOCIAL DEL PROBLEMA NACIONAL

És innegable que el problema social constitueix per a la massa treballadora un problema fonamental i apremiant, de difícil solució, o de solució impossible en l'actual estat de coses.

Per al catalanisme, el problema de Catalunya, també de difícil solució, ha estat qui ha absorbit totes les seves energies, fins a l'extrem de menysprear sovint el problema social, com a excels del camp de la seva acció específica.

En el terreny polític, la qüestió de la prioritat d'un problema o de l'altre ha estat resoltadivèrsament pels diferents sectors. Els polítics catalanistes consideraven que tots els problemes, entre ells el social, es subordinaven a la resolució del problema de la nacionalitat. Els polítics de la massa obrera sovint ignoraven aquest problema o, pitjor encara, el feien servir de fita on dirigir insults, odi i ressentiments. Existiren, és cert, alguns intents lloables d'aproximació, tots ells fracassats per defecte de plantejament.

Nosaltres ens preguntem: No és el problema social un aspecte del problema nacional? I, a la inversa, no és el problema nacional un aspecte del problema social? Entenem que en afrontar simultàniament ambdós problemes, unificar-los dins la consciència del nostre poble.

EXISTEIX EN LA MASSA EL SENTIMENT DE CATALUNYA?

És evident l'existència en la massa del sentiment de la individualitat i personalitat de Catalunya. Aquest sentiment, primari, gairebé instintiu, el podem observar en els més petits actes de la vida quotidiana. Però, n'hi ha prou amb aquest sentiment de la personalitat de Catalunya? Quina profunditat té, realment, aquest sentiment? Sab la massa que precisament aquest sentir la individualitat de Catalunya, unit a moltes coses més, dona a Catalunya la categoria de nació, i que aquesta nació no podrà assolir la seva plenitud en tots els ordres si no troba un clima adient per a fer esclatar la seva força vital, ofegada per l'Estat foraster?

CAUSES DE LA IGNORÀNCIA DEL PROBLEMA CATALA EN LA MASSA OBRERA.

No, no ho sab. Han imedit, que pugui arribar a saber-ho d'una banda, la ignorància total en què se la fa viure (mèdi del qual s'ha valgut sempre l'Estat espanyol per a poder fàcilment assumir el seu esquifit ideal de pastor d'ovelles desorientades), d'altra banda, l'actitud dels polítics centralistes que, veient amenaçada pels moviments nacional i social l'estantissaponstrucció política de l'Estat artificios, han intentat matar d'un tret dos ocells atiant els seus dos enemics i un contra l'altre.

A aquestes causes premeditades cal afegir-hi l'inconscient abstencionisme dels nostres polítics. L'única labor positiva i directa que s'ha realitzat per a la catalanització de la massa obrera fou obra de la Mancomunitat: la creació d'escoles tècniques on no es feia política, però on els obrers bevien la mateixa seva de Catalunya i en sortir de les quals a bien qui duien Catalunya a la base de les seves forces d'unió, què s'ha fet?

EL PROBLEMA SOCIAL, PROBLEMA D'AMOR.

Aquell sentiment català, primari, instintiu, de la massa treballadora al qual al·ludíem és la base des de la qual hem d'evolucionar. Amb fe i amb amor podrem veure demà realitzada l'esperança d'avui.

Es precisament l'amor un dels aspectes fonamentals del problema social. No s'ha volgut veure mai el problema front a front. Les tendències polítiques l'han enfocat sempre d'una manera parcial, d'acord amb llurs interessos respectius. Nosaltres, valentment, lliures de prejudicis, hem de plantar-nos-hi cara a cara, hem d'aconseguir que tots s'hi plantin cara a cara. I que en fer-ho, tots ho facin amb el cor a la mà, amb amor, oblidant, benedint-se, prometent de bona fe la bona fe futura.

Vanes idealitats, direu. No vaneu. Fites llunyanes per a acostar-nos a les quals hem de treballar dia darrera dia, si volem que arribi a desaparèixer l'horrible lluita civil que assota la humanitat com un mal somni: la lluita de classes.

MISSIO DELS POLITICS I MISSIO DELS ECONOMISTES.

Naturalment, la societat ha arribat a constituir-se en un mecanisme tan complex que no són ni els polítics ni els econòmics els que han de construir plans ni programes econòmics. Però el factor econòmic entra dins el camp del problema social, del qual la política no es pot desentendre. L'acció política ha de donar un contingut moral, espiritual, als àrids plans científics dels economistes. Per a dir-ho millor: els polítics són els qui han de motllejar la maleable ànima de la nació, ja que d'aquesta ànima brotarà la força que ha de donar vida a tots els plans i programes. És inútil voler fer res de positiu sense comptar amb aquest esperit nacional.

NECESSITAT D'UNA ACCIO EDUCATIVA.

Hem de curar-nos de moltes tares. Hem d'estudiar la nostra pròpia manera d'ésser, com a noble i com a individu. Som arrauxats i inconstants, com a bons llatins, i ens volem fer càrrec dels problemes a cop d'ull, sense estudiar res a fons. I així no anirem enlloc. Només una acció educativa sobre l'individu i la massa podrà fer que inclús les tares esdevinguin virtuts. El problema de la convivència és un problema de cultura, un problema d'educació.

POSICIO DELS UNIVERSITARIS DAVANT EL PROBLEMA.

Centrat d'aquesta manera el problema podríem, certament, fer unes declaracions imprecises, de pur compromís, i deixar que les coses se guissin el seu curs. Però, com a catalans, hem d'interessar-nos per tots els problemes que té plantejats Catalunya. Com a universitaris, dins la nostra esfera d'acció, tenim el deure de fomentar els estudis socials que arreu del món han assolit una importància que caracteritza aquest segle. I ho hem de fer acostant-nos a la massa, vivint els seus problemes, fugint d'una posició dogmàtica, doctrinalista, així com d'un excessiu empirisme. L'observació, si no va regulada per unes normes que relacionin els fenòmens, és sovint infructuosa.

Les idees que anem a exposar no són, doncs, altra cosa més que simples suggerències de treball i d'estudi, i no un programa rígid que, d'altra banda, no tenim cap autoritat per a gràyar.

LA LLUITA DE CLASSES.

Afirmat això, el primer problema que atreu la nostra atenció per la seva gravetat és la lluita de classes. És innegable que els principis del liberalisme, que en l'aspecte econòmic han donat un impuls considerable a la vida dels pobles, en l'aspecte social ha caigut en l'error d'ignorar els elements humans que intervenen en la màquina econòmica, considerant-los com a simples peces d'aquest complex mecanisme. L'aplicació del lliure joc de l'oferta i de la demanda a la contractació de treball produïx la trágica conseqüència de fer tendir el preu en canvi del treball a ésser inferior al salari mínim necessari per a que l'obrer pugui viure i procrear. El procés fou inevitable: embrutiment de la classe treballadora en els camps moral i tècnic, escepticisme, desesperació. Més tard, l'atur obrer, trieta herència de les crisis econòmiques.

Una natural una reacció contra aquest règim. Aquesta reacció es manifesta en dos sentits diferents: l'un, d'unió de la classe obrera en fortes associacions professionals per a capacitar-se, refer-se i beneficiar per evolució la correcció d'aquell règim egoista. L'altre, d'aprofitar l'edat de les masses per a predicar la lluita de classes que conduirà a l'aboliment del capitalisme. No podem escollir aquest segon camí. Tot i estant d'acord amb ell en allò que té de crítica, no hem d'oblidar que la producció necessita de la col·laboració dels tres elements: capital, direcció i treball, i que la màxima garantia de millorament rau en l'harmonia de les classes, per arribar a la qual, com hem dit abans cal una forta acció cultural, dirigida a patrons i obrers, per a fer desaparèixer el cos egoista dels primers i demostrar a tots que, si no tornem als principis morals que han sostingut la nostra civilització, la qüestió social restarà sense solució pels segles dels segles.

Amb l'eliminació de la lluita de classes, l'obrer tornarà a interessar-se pels problemes de la seva pàtria, que seran els d'allí, oblidant la idea d'un internacionalisme devastador de valors per a substituir-la per la d'una germanor universal, fruit d'una comunitat de cultura.

PUNTS QUE PODEN SERVIR DE BASE PER ENFOCAR EL PROBLEMA

Naturalment, per aconseguir aquest objectiu cal muntar la societat sobre bases més justes, ja que la depauperació moral és conseqüència de la depauperació física. El Front Universitari suggereix uns quats punts que poden servir de base d'estudi de la qüestió social per part dels universitaris. Aquests punts, sense cap pretensió exhaustiva de la matèria són:

1er. ORGANITZACIÓ DE LES CLASSES SOCIALS. Cal fer renéixer puixant l'esperit gremialista, renovat d'acord amb les necessitats dels temps moderns. Però no en la forma bastarda de la règim totalitari que l'han aprofitat per estendre el poder omnipotent de l'Estat. El sindicat, desalliat de tota tendència política i del vestit llast burocràtic d'avui, dels treballadors per als treballadors, és l'únic òrgan que pot accomplir eficaçment els fins de defensa social, assegurances i cultura de les classes productores. La col·laboració de capital, empresa i treball en institucions adequades serviria de regulador de tota la vida econòmica i social del país, i gradualment cessaria la intervenció de l'Estat en matèries que són privatives del cos social.

2on. SALARI.- Les relacions jurídiques del treball han de reflexar la col·laboració dels tres elements productius. El salari no ha d'ésser el preu d'un treball que l'obrer ven a l'empresari, que oscil·la en el mercat com un producte qualsevol, sinó que ha de percebre's com a equivalent d'aquella col·laboració, convenientment regulat de manera que, tot i respectant les diferències professionals, el seu mínim cobreixi les necessitats de la vida i de la cultura. Un bon estímul de la producció seria la participació de tècnics i obrers en els beneficis de l'empresa.

3er. ASSEGURANCES.- Complement del salari, un bon sistema d'assegurances arrencaria de l'esperit obrer la por al futur i a la variació de les condicions familiars. Entenem també que cal arrancar a l'Estat aquesta funció i deixar-la a la societat. Ens referim en aquest criteri al desgraciat exemple d'allò que ha arribat a esdevenir en mans de l'Estat espanyol l'Institut Nacional de Previsió.

4t. URBANITZACIÓ I HIGIENE. No n'hi ha prou amb un bon règim de salari i assegurances; per tornar a l'obrer la moral que necessita cal treure'l de l'ambient de sordidesa en el qual ha viscut sempre, i fer desaparèixer els barris insens on s'arraïmen un espordidora promiscuitat milers de treballadors. A la ciutat s'imposa la construcció de vivendes higièniques, fugint de l'estil monoton i humiliador de les cases barates.

5è. DIGNIFICACIÓ DE LA VIDA EN EL CAMP.- El camp, cal enar a la dignificació de la massa i del poblet. Cal donar al campès el sentiment de la dignitat del treball de la terra i cal fer la seva vida suficientment civilitzada si volem evitar l'absentisme.

Nosaltres, joves estudiants, no podem menystenir la realitat de la Catalunya Gran. Estem convençuts que aquesta afirmació del nostre programa serà una de les més costoses de mantenir i una de les que més ens faran maldar per a fer realitat política. Però, què hi fa? Corratjo som inscribim en la nostra bandera barrada aquest principi: Unitat política de les terres catalanes, Catalunya Unida.

Cal, però, ésser conseqüents. Per tant, hem de foragitar del nostre lèxic tot allò que demostrï estar d'acord amb la partició de la nostra nació, i hi hem d'incloure tot mot que sigui integrador. Cal intensificar el proselitisme: pensem que és precisament durant la vida universitària quan es pot obtenir un interès dels nostres germans els joves valencians i valencians per aquesta unitat, i inclús quan poden prendre partit més fàcilment per ella. Després d'acabats els seus estudis, quan retornaran a la seva terra, duran la llevar que després fructificarà sense cap mena de dubte, i ells seran els gloriosos capdavanters de la Patria Gran.

Quan disposem de llibertat molt podem fer. Ara, però, cal fer, i fer també molt, perquè allò que és fet en temps de persecució sol fructificar més...

No sabem on va Europa. Qui sap si arribarà a ésser una realitat i l'aspiració d'alguns de formar una mena d'Estat Units. Davant d'aquesta possibilitat, no us adoneu de la importància que podria tenir una Catalunya unida? Cal estar preparats. Es dongui o no aquesta possibilitat, siguem agosarats. Obrim al nostre poble un esdevenidor més bell que no pas fins ara. Treballem perquè el poble català senti amb intensitat aquesta unitat política de les terres catalanes.

CAL UNA NOVA POLITICA CATALANA.

Volem que per damunt de tots els partidismes s'elevi la idea que ens uneix a tots: Catalunya. No hi ha dubte que a la immensa majoria dels catalans els uneixen més coses que no pas n'hi ha que els separin. Hi ha un munt de coses que ens empenyen a la unió i a la concòrdia. Cal, doncs, posar en primer terme allò que ens uneix, deixant de banda allò que pot ésser motiu de discòrdia. És necessari donar al poble un sentiment d'amor a Catalunya; cal unir el nacionalisme a un sentit de justícia social, única manera que una Catalunya governada per ella mateixa pugui resoldre els problemes socials. Cal arribar a la concòrdia de tots els catalans, i per això als dirigents polítics anteriors a la guerra han de donar-se compte que el poble vol nous procediments i noves idees. Han de veure clar que amb els mètodes d'abans del 1936 no foren capaços de consolidar una República que havia sorgit amb l'aprovació de tot el poble ni de mantenir l'Autonomia. Els vells polítics han de tenir presents moltes coses, i els joves, i principalment perquè fórem la guerra, hem d'ésser amatents a recordar-los-hi. La joventut ha d'exigir uns nous ideals per al nostre poble.

CONCLUSIONS.

Després de les consideracions que hem anat fent podem arribar a les següents conclusions en les que exposem les idees bàsiques de la nostra actuació política:

- 1.- Afirmació de la personalitat nacional de Catalunya. Necessitat de realitzar la unitat cultural i política de les terres catalanes.
- 2.- Govern propi per a Catalunya. Catalunya governada per catalans, amb organismes legislatius, executius i judicials catalans.
- 3.- Igualtat de totes les nacions ibèriques.
- 4.- Constitució democràtica de Catalunya, inspirada en la manera d'ésser peculiar del nostre poble, allunyada de tota mena de sectarisme.
- 5.- Respecte a la personalitat humana. L'Estat és per al servei de la persona i no la persona per al servei de l'Estat. Per tant, respecte als drets de l'individu com són, entre altres, dret a participar en el govern de l'Estat, dret a ésser jutjat segons les lleis, dret al treball, dret a professar lliurement la pròpia religió, dret a triar i controlar l'ensenyança dels seus fills, etc. Afirmació dels deures de l'ind

dividu envers l'Estat com són, entre altres, no combatre el sistema que li assegura la llibertat, pròpia i la dels altres, no sortir-se de la legalitat, sostenir les càrregues de l'Estat i defensar-lo de tots els perills interiors i exteriors, etc.

6.- Organització del treball protegint l'esforç i la iniciativa personal, i assegurant a l'obrer el benestar material i espiritual a què té dret. Per tant, una legislació avançada que faci realitat l'equilibri social. Cal una ensenyança tècnica que capaciti a l'obrer per arribar als llocs de màxima responsabilitat.

7.- Organització model·lica de la cultura nacional, que arribi a tot el poble. Si els catalans numèricament no som nombrosos, cal que una educació perfeccionada ens dongui la força que pel nombre ens manca.

CATALUNYA ÉS UNA NACIÓ.

Catalunya és una nació. Avui ja hi ha ben poca gent que amb el pla de les seves facultats mentals ho negui. Catalunya és una nació perquè hi ha una raça catalana. No és una raça pura, perquè de races pures és absurd buscar-ne, però hi ha un fons ètnic català que les més recents investigacions científiques han posat al descobert de manera definitiva.

Catalunya és una nació perquè hi ha una tradicció catalana. La manera d'ésser dels catalans va marcada per una que es podria anomenar "constant catalana". Individualment trobem que els catalans d'avui reaccionen tal com reaccionaven aquells catalans dels quals ens parlen les nostres cròniques i documents antics. I col·lectivament, les reaccions del poble català són les mateixes al llarg de la història.

Catalunya és una nació perquè té una llengua pròpia que s'estén des de Salers a Blx i de més enllà de Praga a la llunyana i sola Alguer. Una llengua que ha resistit tots els embats de la llengua castellana, embats que no han estat ni bons ni fets. Una llengua que de més enllà de Llull als nostres dies ha estat el vehicle d'una literatura i d'una producció científica excel·lents. Una llengua parlada i escrita per cinc milions de persones unides en un sol bloc compacte i conscient.

Catalunya és una nació perquè l'estructura del país ha fet als catalans d'una manera característica. Els catalans som tal com som degut a un clima, a una terra, a una situació determinada. Una estructura geogràfica que no és igual per tot Catalunya però que ha fet possible que, degut precisament a aquesta diversitat, els uns ens sentís-sim dependents dels altres.

Catalunya és una nació perquè té un dret propi. Un dret diferent, oposat de vegades al dret oficial, castellà, anomenat comú. Un dret que es diferencia de regió a regió però que obtéix a principis i normes comunes.

Catalunya és una nació perquè en ella hi ha una religió dominat i vi-cuda, amb una manera específica de sentir-la. És una nació perquè hi ha un ordenament social particular. Catalunya és una nació perquè TÉ LA VOLUNTAT D'ÉSSER-HO. La nació s'ha creat i es manté perquè ho volen els seus membres. Hi ha unitat de voluntat, per la qual es manté ferm el conglomerat nacional. Hi ha consciència d'una personalitat i ganes de mantenir-la. Quan els homes estan convençuts, i ho volen fermament, que junts han de seguir per un mateix camí i que estan cridats a realitzar tasques comunes i a assolir idèntiques metes, aleshores podem afirmar l'existència d'una nacionalitat. Cal tenir unitat de consciència, de voluntat. I Catalunya ha demostrat més d'una vegada posseir aquesta unitat de voluntat.

La nacionalitat no pot definir-se prenent alguns dels factors afil·lodament. Combinem-los tots: la raça, la llengua, el dret, la geografia, la cultura, la voluntat. Heus ací qui crea una nacionalitat.

EL FET DE LA NOSTRA CATALUNYA GRAN.

Qui manté avui les nacions és la voluntat. Fixem-nos en Catalunya: Catalunya, la nostra Catalunya Gran, és una nació. Però, ho volen els catalans? En el vell Principat, votser la majoria. Però, a Malència? i a Mallorca? Si aquests no ho creuen, podem parlar de sentiment nacional, de nació catalana, de Catalunya Gran?

Els homes són des del moment en què neixen. Però poden néixer morts. Malgrat això són homes, quin dubte hi ha? Però homes sense ànima, és com si no ho fossin. Una nació també pot perdre la seva ànima: aleshores és com si no ho fos. Per a què ho sigui de debò cal que retrobi la seva voluntat nacional, la seva ànima.

COM HEM DE MOURE'NS DAVANT EL FET DE CATALUNYA GRAN.

I ara entrem de ple en el nostre problema. Creiem en l'existència d'una Catalunya Gran. Ens declarem la seva existència una nació, una raça, una llengua, un passat, un futur i una voluntat. Com hem de moure'ns davant aquest fet?

NECESSITAT DE LLUITAR PER LA CATALUNYA GRAN.

En primer lloc cal que ens convenim de la necessitat que tenim de llençar-nos a la lluita de cara a l'Entre Cinca i Ribagorçana, de cara a Mallorca, de cara a València i, després, de cara al Rosselló. Tenim obligació moral de treballar per aquestes regions catalanes. La unitat de les terres catalanes és un fet. Només per això tenim obligació d'unir en un sol bloc estatal aquestes terres. On radica el màxim de sentiment i de consciència nacional catalana és en les terres del vell Principat. És per aquest fet que la Catalunya estricta ha d'ésser el motor, millor dit, el nucli al voltant del qual s'integrin les altres terres. Catalunya infant en un moment de plenitud nacional els altres pobles catalans. Avui aquests pobles estan adormits o en un estat de somnolència del qual precisament Catalunya és qui els n'ha de treure. Els catalans tenim una responsabilitat davant de la història i davant de nosaltres mateixos, i no podem deslligar-nos-en amb un "no hi ha res a fer" o amb un "que ho facin els altres" o amb un més còmode "això ja ho farà el temps tot sol". Sabem que tots els avantatges i tots els poders estan en mans dels estrangers que ens dominen. Nosaltres, inclús en el millor i més afortunat dels casos, estarem en inferioritat material. Nosaltres només tenim una arma: la raó, i una millor concepció del món, un millor nivell polític i cultural. Però si no vigilem i lluitem, perill hi ha que, si no a Catalunya estricta, a les altres terres catalanes l'esperit castellà s'arribi a ficar en els nostres connacionals a copla de vicer, batallar i imposar-se. I tots sabem que, desgraciadament, això en part ja ha esdevingut. Tenim, també, necessitat de crear la Gran Catalunya. Necessitat per que no ens hem de trobar assetjats dins un cercle reduït, voltat de terres castellanes. Necessitat de fer-ho aviat perquè ara encara és el moment i, més tard, potser ja no hi arribaríem a temps. Diguem, la llengua, la raça, el passat no es perden mai. Si, és veritat, però es pot perdre la voluntat, o bé les ganes de tenir la voluntat, d'esdevenir un grup nacional ferm i lliure. Cal que ho fem. I ara és la qüestió: Com fer-ho?

CAS D'UNA CATALUNYA SOBIRANA.

Si Catalunya arribés a tenir un règim de llibertat social i nacional, què hauríem de fer? Dues coses: untreball de cara endins i un treball de cara enfora.

De cara endins: Resoldre tots els nostres problemes urgentment, sòlidament. Establir un ferm edifici assentat en el treball, en la llibertat, en el respecte, en la solidaritat. Com a conseqüència: obres públiques, obres d'assistència, obres de cultura. I que la cultura dongui als catalans un sentiment de Catalunya Gran que fins ara no els ha estat donat. Donar a les altres terres catalanes un exemple d'organització, de seguretat, d'alt nivell moral i material. Fer que els altres sentin la necessitat de venir. Fer que els altres tinguin fretura de gaudir amb nosaltres els avantatges d'un règim català aixecat sobre bases catalanes i sòlides. Tot això de cara endins. Primer, doncs, crear una gran Catalunya dintre els límits petits de les quatre antigues províncies.

De cara enfora: Presentar a la nació, un d'una via, una solució evolutiva i una solució violenta. En paral·lel d'una acció violenta i una acció evolutiva. La via violenta és de conquesta, això és evident. La via evolutiva és de fer el poder central fins a fer-li caure les regions que liuen llevantines i insulars. Aquesta solució és perillosa. Ho és perquè crearia en els castellans un estat de ressentiment que els impediria després col·laborar amb nosaltres, cosa ja de per si bastant difícil. En segon lloc, és perillosa aquesta solució de violència perquè crearia un problema d'assimilació (assimilació inclús de voluntats) gairebé impossible de resoldre. Valencians i mallorquins no es senten catalans. Els que podríem anomenar més progressius es senten valencians i mallorquins, però la massa general sent l'esperit de província espanyola. Si hi hagués una unitat econòmica de les terres catalanes, aleshores no seria tan difícil perquè el lligam de dependència ja existiria entre elles. Però ara això no és. Com fer sentir solidaritat catalana als pobles que encara no creuen que són catalans? Seria un pes massa gros per a una Catalunya nova i lliure que l'entrebenecria a cada pas, això l'anar units amb mallorquins, valencians i osculo-aragonesos.

Mirem, per tant, la que hem anomenat solució evolutiva. Es requereix una intensa acció cultural i de propaganda en aquestes terres. Radio, premsa, teatre, escoles, conferències, tot de cara a les regions de fora.

Crear escoles catalanes a València i a Mallorca i al nostre Aragó. Crear les altres institucions que sentin l'esperit català. Crear en aquelles terres instituts de segon ensenyament on es pugui cursar, en pla d'igualtat amb els del Principat, el batxillerat català, amb mètodes moderns, nous, eficients, i actuals. Fomentar premsa catalana, millor dit, catalanista. Crear revistes i alta estudis i al seu costat, setmanaris d'home, infantils; exposicions i conferències de coses catalanes: reducció dels passatges de ferrocarrils i via aèria. Igualtat de drets, fins on fos possible, de tots els catalans. Si això es fes durant uns quants anys, aviat més aviat del que generalment es creu, València, i no cal dir com Mallorca ho faria molt abans, voldrien venir, i serien ells, ajudats pels d'aquí, els que exigirien de Madrid el dret a unir-nos. I fins i tot alhora no seria tan immoral i perillosa una acció violenta.

De tot allò que pretendem, n'ha d'incorporar un Estat català. No saltres, com a grup polític nacionalista, hem de col·laborar en aquesta obra, ens n'hem de declarar els portants, hem d'exigir el dret a dirigir-la. I més modestament (perquè podria ésser que un Estat català no ho fés o no ho podés fer) hem de dirigir totes les nostres activitats de cara a aquelles terres, formant-hi grups aïnes als nostres, organitzant-hi conferències, dirigint-hi campanyes de premsa o creant, si caléssim, periòdics catalanistes.

Tot el que s'ha dit és allò que hauria d'ésser la nostra actitud i l'actitut d'un Estat català, cos que aquest Estat seria a ésser una realitat, o que se donessin a Espanya unes condicions de llibertat que fossin possibles aquestes activitats.

EN LA SITUACIÓ FRANQUISTA ACTUAL.

I ara parlem del que hem de fer en el moment actual, prenent aquest actual en un sentit estricte, estricteíssim. Valment, podem fer ben poc. Però fins tenim per anar fent la viu-viu per Barcelona i Catalunya. Però quelcom es pot fer. I és aprofitar totes aquelles oportunitats que se'ns presentin per a establir llaços amb aquells nuclis mallorquins, valencians, aragonesos, rossellonesos o, quina felicitat poder arribar a fer-ho, algun cop que sentin cremar en ells una flama, encara que sigui petita, d'amor a Catalunya. Almenores, un cop establint el lligam, no cessar. Escriure i parlar amb ells, parlar-los de Catalunya amb entusiasme, amb vehemència. Sobretot, però, no atribuir-nos el paper de pares o tutors, ni el de germà gran. La susceptibilitat dels pobles és gran, i qualsevol cosa els ofèn. Una ofensa pot fer perdre un company de lluita, un apòstol de la bona nova catalana que podria haver treballat i fet molt per a la nostra causa. — Aquesta és la sola i única actitud a adoptar. Però sentim, n'hi ha una altra, i és treballar i estudiar nosaltres per a nosaltres. Per que la consciència de la Catalunya Gran sigui forta i viu, sigui poderosa en nosaltres. Hem d'estar convençuts de la realitat de la Catalunya gran, per a poder un dia convèncer els altres. Pensem que això no és imperialisme hispano-quistes ni agressivitat germano-nazista. Això, voler que Catalunya sigui dels catalans és, ultra just, sobretot, a la voluntat del que feu bon fetes les coses i que cosa, el voltant d'aquest recó de la Mediterrània occidental, un poble que per necessitat té per ganes de viure unit, fermament unit, i ha de caminar sense dubtes pel camí de la seva grandesa, que no és motiu d'agressió ni d'orgull i vanitat, sinó que ho és de solidaritat i d'amor entre els pobles i els homes.

Per acabar, posem a la vostra consideració les conclusions següents:

I. — Creiem en l'existència d'una Catalunya gran, formada per les terres avui espanyoles de Catalunya, València i les d'Aragó d'Entre Cinca i Ribagorçana i per les avui franceses del Departament dels Pirineus Orientals.

II. — Creiem en la realitat d'una Catalunya gran perquè proclamem la seva existència una llengua, un temperament, una tradició i una voluntat comuns. Per a desenvolupar aquesta voluntat en els sectors on no és malcre, no esquitin ni mitjans ni sacrificis.

III. — Convençuts d'aquesta existència, ens comprometem a servir Catalunya gran amb tots els nostres esforços, i ens comprometem a fer-ho de la manera següent:

a) Mentre duri a Espanya el règim franco-falangista d'oposició a tot moviment nacionalista, ens veiem obligats a reduir les nostres activi-

tats a la recerca dels elements catalanistes de les regions catalanes per a anar a la formació de grups afins al nostre.

b) També mentre durin les circumstàncies presents, incrementarem l'estudi dels fonaments científics del fet de la Catalunya gran, a fi de preparar-nos d'una manera conscient per a la futura labor de propaganda i edificació.

c) Cas d'assolir Catalunya un règim de llibertat social i nacional, posarem tot el nostre esforç al servei de la mateixa idea de Catalunya gran i imposarem a l'Estat una actitud activa i dinàmica al servei de dita idea.

d) Encara que el nou Estat català no prengui aquesta actitud activa, nosaltres treballarem per a despertar en les regions germanes un sentiment català i per a fer-los sentir la necessitat de venir amb nosaltres.

IV.- Com a conseqüència, mai no reduïrem les nostres activitats polítiques nacionalistes o socials, a la Catalunya estricta. Si alguna vegada ens veiem obligats a fer-ho, serà pensant sempre en la futura grandesa de Catalunya.

V.- Considerem contrari la voluntat de Déu i un acte de traïció a la terra tota claudicació i renunciament en la lluita per la gran Catalunya.

Novembre 1944